

OBSAH

ediční poznámka	13
hlava první	
PRVNÍ PŮLSTOLETÍ SPOJENÝCH MĚST PRAŽSKÝCH 1784 AŽ 1847	
I. NÁSTUP POLICEJNÍHO ABSOLUTISMU	
I/1 Sjednocení pražských měst	15
I/2 Omezování samosprávy	17
I/3 Praha mezi reformou a rebelií	18
I/4 Praha v době první koaliční války proti Francii	19
I/5 Praha v době napoleonských válek	21
I/6 Obyvatelstvo a jeho národnostní složení	24
I/7 Nové vrstvy pražského obyvatelstva	27
II. PRAŽŠTÍ ŽIDÉ	
II/1 Bezprostřední dopad židovského systemálního patentu	29
II/2 Ideový zápas v pražském ghettu	31
II/3 Elita pražské diaspory	32
II/4 Pražská diaspora v 30. až 40. letech 19. století	36
III. PRAŽSKÝ PRŮMYSL	
III/1 Vojtěch rytíř Lanna, průmyslník i mecendáš	38
III/2 Dolování na území Prahy	39
III/3 Hospodářská politika státu a rozvoj manufaktur	39
III/4 Dominantní postavení textilního průmyslu	42
III/5 Rozmístění pražských textilních manufaktur	43
III/6 Vznik a počátky pražského strojírenství	45
III/7 Pražské potravinářství	46
III/8 Vývoj ostatních průmyslových odvětví	48
III/9 Pražské užití umění	50
IV. PENĚZNICTVÍ A OBCHOD V PRAZE PŘED ROKEM 1848	
IV/1 Banky a bankéři	53
IV/2 Spořitelna v Praze	54
IV/3 Počátky pojišťovnictví	57
IV/4 Praha jako centrum obchodu	58
V. PRAŽSKÁ INFRASTRUKTURA	
V/1 Zásobování vodou a kanalizace	60
V/2 Osvětlení a plynofikace města	63
V/3 Vývoj dopravy a komunikací	64
V/4 Počátky městské hromadné dopravy a dláždění ulic	66
V/5 Městské parky, sady a zahrada restaurace	67

VI.	ROZVOJ ZÁSTAVBY PRAHY A VÝVOJ ARCHITEKTURY	
VI/1	<i>Pražské hradby</i>	70
VI/2	<i>Praha mění svou tvář</i>	73
VI/3	<i>Nové proudy v architektuře</i>	75
VI/4	<i>Stavební činnost v příměstských obcích</i>	78
VII.	KULTURA A UMĚNÍ V PRAZE V PRVNÍ POLOVINĚ 19. STOLETÍ	
VII/1	<i>Divadlo a hudba</i>	80
VII/2	<i>Knižní kultura a žurnalistika</i>	87
VII/3	<i>Pražské školství</i>	91
VII/4	<i>Pouti a slavnosti</i>	96
VII/5	<i>Pražské malířství</i>	102
VII/6	<i>Sochařství</i>	106

hlava druhá

ZROD VELKOMĚSTA 1848 AŽ 1918

I.	PRAHA V POLITICE NOVÉ DOBY	
I/1	<i>Politické poměry v monarchii</i>	109
I/2	<i>Státoprávní vyrovnání</i>	110
I/3	<i>Volby a volební právo</i>	112
I/4	<i>Otzázy jazykové, Češi a Němci v monarchii</i>	113
II.	PRAŽSKÁ AGLOMERACE	
II/1	<i>Úvodem</i>	114
II/2	<i>Rozloha Prahy</i>	115
II/3	<i>Pokusy o administrativní rozšíření Prahy</i>	116
II/4	<i>Změny v rozmístění pražského obyvatelstva</i>	118
II/5	<i>Bourání hradeb</i>	120
II/6	<i>Rozvoj pražské zástavby</i>	121
II/7	<i>Stavební činnost v připojených obcích</i>	122
II/8	<i>Pražská asanace</i>	123
II/9	<i>Vývoj příměstských obcí</i>	126
III.	VÝVOJ OBYVATELSTVA	
III/1	<i>Porodnost a úmrtnost pražského obyvatelstva</i>	129
III/2	<i>Pražští Němci</i>	133
III/3	<i>Vliv přistěhovalectví na národnostní strukturu Prahy</i>	134
III/4	<i>Problémy zjišťování národnostní skladby obyvatel a pražští židé</i>	135
III/5	<i>Emancipace pražského židovského obyvatelstva</i>	137
III/6	<i>Střetávání s antijudaismem</i>	138
III/7	<i>Rozpad tradiční židovské komunity</i>	140
IV.	SPRÁVA MĚSTA	
IV/1	<i>Rok 1848 a vypsání nových voleb</i>	141
IV/2	<i>Růst národnostních rozporů</i>	143

IV/3	<i>Slovanský sjezd a střet s vojskem</i>	144
IV/4	<i>Nový obecní řád</i>	146
IV/5	<i>Ovládnutí pražské radnice českými politiky</i>	148
IV/6	<i>Prusko-rakouská válka a okupace Prahy 1866</i>	149
IV/7	<i>Reakce na rakousko-uherské vyrovnaní 1867</i>	155
IV/8	<i>Nezdar českého vyrovnaní a rozpory mezi staročechy a mladočechy</i>	157
IV/9	<i>Pokusy sociální demokracie o emancipaci</i>	158
IV/10	<i>Politická činnost studenstva, proces s Omladinou</i>	160
V.	PRAŽSKÁ EKONOMIKA	
V/1	<i>Pražský průmysl</i>	163
V/2	<i>Pražské peněžnictví</i>	167
VI.	DOPRAVA A ZROD MODERNÍ INFRASTRUKTURY	
VI/1	<i>Úvodem</i>	177
VI/2	<i>Pražská koňka</i>	177
VI/3	<i>Tramvaje a autobusy</i>	179
VI/4	<i>Železnice, lodní doprava a konečně lanovky</i>	182
VI/5	<i>Zásobování vodou</i>	186
VI/6	<i>Kanalizace a čištění města</i>	188
VI/7	<i>Plynofikace města a využití elektrické energie</i>	192
VI/8	<i>Pražské komunikace a telekomunikace</i>	194
VI/9	<i>Dohled nad zásobováním a městské tržnice</i>	197
VI/10	<i>Ústřední jatky a trh dobytčí</i>	199
VI/11	<i>Akcíz</i>	200
VI/12	<i>Sady a veřejná zeleň</i>	201
VI/13	<i>Pražské nemocnice a místa posledního odpočinku</i>	204
VI/14	<i>Vězeňství a zaopatřovací ústavy</i>	205
VI/15	<i>Co ještě patřilo k modernímu velkoměstu</i>	207
VI/16	<i>Výstavy 1891 a 1895</i>	212
VII.	PRAŽSKÉ UMĚNÍ A KULTURA	
VII/1	<i>Vývoj architektury</i>	215
VII/2	<i>Secesní Praha</i>	219
VII/3	<i>Kubistická Praha</i>	221
VII/4	<i>Pražské sochařství</i>	224
VII/5	<i>Divadelní a kulturní život</i>	226
VII/6	<i>Pražská německá divadla</i>	230
VII/7	<i>Arény, šantány a kabarety</i>	232
VII/8	<i>Hudební život</i>	239
VII/9	<i>Literatura a žurnalistika, pražská nakladatelství</i>	242
VII/10	<i>Školství</i>	250
VII/11	<i>Pražští fotografové a první filmaři</i>	257
VII/12	<i>Pražský sport</i>	259

VIII.	PRAHA V LETECH VELKÉ VÁLKY	
VIII/1	<i>První světová válka a pražská radnice</i>	263
VIII/2	<i>Hospodářské a sociální důsledky mobilizace</i>	269
VIII/3	<i>Zásobování pražského obyvatelstva</i>	272
VIII/4	<i>Opatření pražské obce</i>	273
VIII/5	<i>Sociální nepokoje a útrapy pražského obyvatelstva</i>	275

hlava třetí

PRAHA HLAVNÍM MĚSTEM ČESkoslovenské republiky

I.	POLITICKÉ DĚJINY, VÝVOJ SPRÁVY MĚSTA	
I/1	<i>Vyhlášení Československé republiky</i>	278
I/2	<i>Pražská radnice a 28. říjen 1918</i>	286
I/3	<i>Změna politické reprezentace Prahy</i>	290
I/4	<i>První obecní volby</i>	290
I/5	<i>Osoby či osobnosti prvních pražských primátorů</i>	293
I/6	<i>Vznik Velké Prahy, její rozdělení a organizace správy</i>	294
I/7	<i>Finanční hospodaření Velké Prahy</i>	299
I/8	<i>Volby do místního zastupitelstva</i>	302
II.	OBYVATELSTVO PRAHY V MEZIVÁLEČNÉM OBDOBÍ	
II/1	<i>Úvodem</i>	303
II/2	<i>HLavní trendy vývoje obyvatelstva</i>	303
II/3	<i>Národnostní složení obyvatelstva</i>	305
II/4	<i>Pražské židovské obyvatelstvo</i>	307
II/5	<i>Obyvatelstvo Prahy podle náboženského vyznání</i>	308
III.	URBANISTICKÝ A ARCHITEKTONICKÝ VÝVOJ VELKÉ PRAHY	
IV.	PRAŽSKÝ PRŮMYSL	
IV/1	<i>Úvodem</i>	315
IV/2	<i>Potravinářství a oděvní průmysl</i>	316
IV/3	<i>Strojírenský, kovozaříškový, kovozpracující a stavební průmysl, další odvětví</i>	317
V.	PRAHA FINANČNÍM CENTREM STÁTU	
V/1	<i>Rozdělení bank a velké bankovní domy</i>	319
V/2	<i>Bankovní krize a centrální banka</i>	322
V/3	<i>Hospodářská krize 1929 až 1933 a konsolidace</i>	324
VI.	PRAŽSKÁ INFRASTRUKTURA	
VI/1	<i>Úvodem</i>	326
VI/2	<i>Pražská hromadná doprava a automobilismus</i>	328
VI/3	<i>Komunikace</i>	332
VI/4	<i>Železniční, letecká a lodní doprava</i>	332
VI/5	<i>Voda a hygiena města</i>	335
VI/6	<i>Zásobování Prahy plynem a elektřinou</i>	338
VI/7	<i>Pražské telekomunikace, pošta a rozhlas</i>	340

VI/8	<i>Zásobování Prahy potravinami</i>	340
VI/9	<i>Pražské nemocnice a sociální péče</i>	342
VI/10	<i>Pražské hřbitovy a krematoria</i>	346
VI/11	<i>Sady</i>	347
VII. KULTURA A VĚDA V PRAZE MEZI VÁLKAMI		
VII/1	<i>„Pryč se vším habsburským ...“</i>	347
VII/2	<i>Architektura a pomníky</i>	348
VII/3	<i>Pražské malířství v mladé republice</i>	351
VII/4	<i>Divadlo a hudba</i>	353
VII/5	<i>Film</i>	361
VII/6	<i>Literatura</i>	361
VII/7	<i>Pražská nakladatelství</i>	364
VII/8	<i>Věda, školství a knihovny</i>	366
VII/9	<i>Oslavy svatováclavského milénia 1929</i>	368

hlava čtvrtá

PRAHA V LETECH 1939 AŽ 1945

I. OKUPACE PRAHY		
I/1	<i>Unternehmen Südost</i>	370
I/2	<i>První dny v okupované Praze</i>	372
I/3	<i>Akce Gitter</i>	374
II. OD NÁRODNÍ JEDNOTY K ODBOJI		
II/1	<i>Živelný odpor proti okupaci</i>	374
II/2	<i>Vytváření odbojových skupin</i>	376
II/3	<i>Horký podzim 1939</i>	378
III. ZA VLÁDY ŘÍŠSKÉHO PROTEKTORA		
III/1	<i>Rasová diskriminace židovského obyvatelstva</i>	381
III/2	<i>Německá menšina v Praze</i>	383
III/3	<i>Zhoršování životních podmínek českých obyvatel Prahy</i>	385
III/4	<i>Krise okupačního režimu v létě 1941</i>	389
IV. V ČASE STANNÝCH PRÁV		
IV/1	<i>Heydrichův příchod do Prahy</i>	390
IV/2	<i>Tzv. konečné řešení židovské otázky</i>	391
IV/3	<i>Reinhard Heydrich a pražští Němci</i>	392
IV/4	<i>Česká společnost v období nacistické hrůzovlády</i>	392
V. VE VÍRU VÁLKY		
V/1	<i>Začlenění pražského průmyslu do německé zbrojní výroby</i>	395
V/2	<i>Pracovní nasazení českého obyvatelstva a jeho důsledky</i>	397
V/3	<i>Tzv. totální válka a mobilizace</i>	398
V/4	<i>Signály blížící se porážky</i>	399

VI.	PRAŽSKÉ POVSTÁNÍ	
VII/1	<i>Praha v předvečer povstání .....</i>	405
VII/2	<i>Události na Staroměstské radnici.....</i>	406
VII/3	<i>Praha bojující.....</i>	408
VII/4	<i>Osdové chvíle Pražského povstání .....</i>	411
VII.	PRAŽSKÁ KULTURA ZA OKUPACE	
hlava pátá		
PRAHA V LETECH 1945 AŽ 1989		
I.	PRAHA CENTREM POLITICKÉHO DĚNÍ	
I/1	<i>Praha v letech 1945 až 1948 .....</i>	417
I/2	<i>Bouřlivý rok 1953 .....</i>	422
I/3	<i>Pražské jaro 1968 .....</i>	425
I/4	<i>Praha v srpnu 1968 .....</i>	428
I/5	<i>Posrpnový vývoj.....</i>	430
I/6	<i>Od zveřejnění Charty 77 až do 17. listopadu 1989.....</i>	433
I/7	<i>Výročí pražského jara 1968 a předehra k pražskému podzimu roku 1989 .....</i>	433
I/8	<i>17. listopad 1989 a krátce poté.....</i>	436
II.	RŮST MĚSTA	
II/1	<i>Zástavba a zasídlení připojených obcí.....</i>	439
II/2	<i>Změny v administrativním členění .....</i>	441
III.	PRAŽSKÉ OBYVATELSTVO	
III/1	<i>Překonávání následků války .....</i>	443
III/2	<i>Hlavní trendy poválečného vývoje .....</i>	443
III/3	<i>Odsun německého obyvatelstva.....</i>	447
IV.	VÝVOJ SPRÁVY MĚSTA	
IV/1	<i>Správa města v letech 1945 až 1948.....</i>	449
IV/2	<i>„Očista“ národních výborů .....</i>	450
IV/3	<i>Změny v postavení národních výborů .....</i>	452
V.	BYDLENÍ V PRAZE	
V/1	<i>První léta po válce .....</i>	453
V/2	<i>Zrychlení bytové výstavby v 60. a 70. letech .....</i>	453
V/3	<i>Pražská sídliště – výškové stavby.....</i>	454
V/4	<i>Modernizace a asanace starých domů .....</i>	459
VI.	PRŮMYSL A OBCHOD	
VI/1	<i>První opatření po roce 1945.....</i>	459
VI/2	<i>Postavení pražského průmyslu .....</i>	460
VI/3	<i>Dominantní průmyslová odvětví .....</i>	461
VI/4	<i>Rozmístění nových průmyslových závodů .....</i>	462

VI/5	<i>Od samostatných živností ke komunálním podnikům</i>	463
VI/6	<i>Provozní problémy pražského průmyslu a obchodu</i>	465
VII. PRAŽSKÁ INFRASTRUKTURA		
VII/1	<i>Tramvajová doprava</i>	466
VII/2	<i>Pražské autobusy a trolejbusy</i>	468
VII/3	<i>Pražské metro</i>	470
VII/4	<i>Od průvodcích k elektronickým strojkům</i>	472
VII/5	<i>Automobilová a železniční doprava</i>	473
VII/6	<i>Pražské telekomunikace</i>	477
VII/7	<i>Zásobování Prahy elektrickou energií a plynem</i>	478
VII/8	<i>Zásobování Prahy teplem</i>	479
VII/9	<i>Zásobování Prahy vodou, kanalizace a odvoz odpadků</i>	480
VIII. PRAŽSKÝ KULTURNÍ ŽIVOT OD ROKU 1945		
AŽ DO SOUČASNOSTI		
VIII/1	<i>Obecné tendenze a trendy</i>	482
VIII/2	<i>„Pryč se vším německým...“</i>	482
VIII/3	<i>Architektura a pomníky</i>	483
VIII/4	<i>Literatura</i>	485
VIII/5	<i>Kultura oficiální i neoficiální – literatura</i>	486
VIII/6	<i>Pražská nakladatelství</i>	489
VIII/7	<i>Film</i>	490
VIII/8	<i>Divadlo</i>	491
VIII/9	<i>Výtvarné umění – malíři, sochaři a fotografové</i>	492
VIII/10	<i>Hudba</i>	493
VIII/11	<i>Televize a rozhlas</i>	495
VIII/12	<i>Nonkonformní kultura a samizdat</i>	496
VIII/13	<i>Divadlo a normalizace</i>	498
VIII/14	<i>Zpěváci a textaři po roce 1969</i>	499
VIII/15	<i>Klasika</i>	500
VIII/16	<i>Národní galerie</i>	501
VIII/17	<i>Architektura a urbanismus od 70. let</i>	501
VIII/18	<i>Po listopadu 1989</i>	504
přílohy		513